

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИ  
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИНING  
ҚАРОРИ

**351** Тўлов терминаллари билан жиҳозлаш ва аҳоли билан  
пул ҳисоб-китобларини амалга оширишда уларни  
қўллаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2009 йил  
27 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1986*

*(2009 йил 6 августдан кучга киради)*

Ўзбекистон Республикаси «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ахборотномаси, 1995 й., 12-сон, 247-модда) 7-моддаси, Ўзбекистон Республикаси «Давлат солиқ хизмати тўғрисида»ги Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 й., 9-сон, 232-модда) 7-моддаси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 23 майдаги 147-сонли «Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қарорининг (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2009 й., 22-сон, 258-модда) 2-бандига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви ва Давлат солиқ қўмитаси **қарор қиладилар:**

1. Тўлов терминаллари билан жиҳозлаш ва аҳоли билан пул ҳисоб-китобларини амалга оширишда уларни қўллаш тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киради.

**Марказий банк раиси**

Тошкент ш.,  
2009 йил 20 июнь,  
18/1-сон

**Ф. МУЛЛАЖОНОВ**

**Давлат солиқ  
қўмитаси раиси**

Тошкент ш.,  
2009 йил 20 июнь,  
2009-20-сон

**Б. ПАРПИЕВ**

Ўзбекистон Республикаси  
Марказий банки Бошқаруви ва Давлат солиқ  
қўмитасининг 2009 йил 20 июндаги 18/1,  
2009-20-сонли қарорига  
ИЛОВА

**Тўлов терминаллари билан жиҳозлаш ва аҳоли билан  
пул ҳисоб-китобларини амалга оширишда уларни  
қўллаш тартиби тўғрисида  
НИЗОМ**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида» (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Ахборотномаси, 1995 й., 12-сон, 247-модда), «Давлат солиқ хизмати тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 й., 9-сон, 232-модда) қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 6 апрелдаги ПҚ–1090-сонли «Тижорат банклари депозитларига аҳоли ва хўжалик субъектлари бўш пул маблағларини жалб этишни янада рағбатлантириш қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида» (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2009 й., 15-сон, 181-модда), 2006 йил 3 августдаги ПҚ–433-сонли «Пластик карточкалар асосида нақд пулсиз ҳисоб-китоб тизимини янада ривожлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 й., 31-32-сон, 309-модда) қарорлари ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 23 майдаги 147-сонли «Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2009 й., 22-сон, 258-модда), 2004 йил 24 сентябрдаги 445-сонли «Пластик карточкалар асосида ҳисоб-китоб қилиш тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати қарорлари тўплами, 2004 й., 9-сон, 94-модда) қарорларига мувофиқ савдо ва хизмат кўрсатиш объектларини тўлов терминаллари билан жиҳозлаш ва аҳоли билан пул ҳисоб-китобларини амалга оширишда уларни қўллаш тартибини белгилайди.

**I. Умумий қоидалар**

1. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

**банк пластик карточкаси** — унинг эгасига банк ҳисобварағи бўйича операцияларни, шу жумладан ҳисобварақ орқали нақд пулсиз ҳисоб-китобларни (тўловларни) амалга ошириш ва ундан нақд пул маблағларини олиш имконини берувчи электрон тўлов воситаси;

**савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари** — мулкчилик шаклларида, сотув ҳажмидан, иншоотнинг ўлчамидан ва ҳоказолардан қатъи назар, то-

варлар сотиш ва хизматлар кўрсатишга мўлжалланган (мослаштирилган) жой ёки иншоот;

**слип** — банк пластик карточкасидан фойдаланган ҳолда операция ўтказилганлигини тасдиқловчи ва ўзида операция суммаси, тури, санаси, шунингдек банк пластик карточкасини ҳамда ушбу слипни шакллантирган терминални идентификация қилиш имконини берувчи ахборотларни акс эттирувчи терминал қвитанцияси;

**тўлов терминали** — товарлар (ишлар, хизматлар) учун тўловларни банк пластик карточкаси орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилиш имкониятини берувчи ва бажарилган операциялар бўйича слипларни шакллантирувчи қурилма.

## II. Савдо ва хизмат кўрсатиш объектларини тўлов терминаллари билан жиҳозлаш тартиби

2. Қуйидаги савдо ва хизмат кўрсатиш объектларида тўлов терминали мажбурий ўрнатилиши лозим:

авиация ва темир йўллар патталарини сотиш кассалари;

уй-жой коммунал хизматлар кўрсатувчи корхоналар ҳузурида очилган аҳолидан тўловларни қабул қилиш шохобчалари;

телефон, шу жумладан уяли алоқа телефонлари хизматлари учун тўловларни қабул қилиш шохобчалари;

аҳолидан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни қабул қилиш шохобчалари;

автомобилларга ёнилғи қуйиш шохобчалари;

савдо зали майдони 150 квадрат метрдан ортиқ бўлган турғун савдо шохобчалари;

ресторанлар;

иш ҳақи тўлаш пластик карточкалардан фойдаланиб амалга оширилдиган корхоналар ва муассасалардаги умумий овқатланиш объектлари;

меҳмонхоналар;

алоқа бўлимлари.

3. Савдо ва хизмат кўрсатиш объекти раҳбари ўз савдо ва хизмат кўрсатиш объектига ўрнатиш учун тўлов терминалларини ажратиш бўйича ёки ўзида мавжуд бўлган тўлов терминалларида дастурий таъминотни ўрнатиш (банк пластик карточкалари бўйича тўловларни амалга оширувчи тизимга уланиш) юзасидан хизмат кўрсатувчи тижорат банкига ёзма мурожаат қилади.

4. Ёзма мурожаатлар ушбу Низомнинг 2-бандида келтирилган савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари раҳбарлари томонидан тижорат банкларида талаб қилиб олингунча асосий депозит ҳисобварағини очган кундан бошлаб ёки тўлов терминали мажбурий ўрнатилиши лозим бўлган ҳолатлар вужудга келган кундан бошлаб беш иш куни мобайнида амалга оширилиши керак.

5. Тижорат банклари тўлов терминалини ажратиш бўйича мурожаат-

лар келиб тушган кундан бошлаб бир ой муддат ичида тўлов терминаллари ажратади.

Савдо ва хизмат кўрсатиш объектларининг ўзларида мавжуд бўлган тўлов терминалига дастурий таъминотни ўрнатиш юзасидан қилинган муножаатлар бир ҳафта муддат ичида кўриб чиқилади ва уларга тегишли дастурий таъминотлар ўрнатилади.

Тўлов терминаллари билан жиҳозланган савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари тўғрисидаги маълумотлар тижорат банклари томонидан давлат солиқ хизмати органларига тақдим этиб борилади.

6. Тижорат банклари савдо ва хизмат кўрсатиш объектларига тўлов терминаллари ижарага бериши ёки уларни сотиб олиш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда кредит ажратиши ёхуд улар билан лизинг шартномаси тузиши мумкин.

Айланма маблағлар тақчиллигига дуч келаётган чакана савдо ва хизматлар соҳаси ташкилотларининг тўловларни банк пластик карточкалари орқали қабул қилиш бўйича тўлов терминаллари сотиб олиши учун тижорат банклари ўз мижозларининг сўровлари бўйича имтиёзли кредитлар (Марказий банкнинг қайта молиялаш ставкасининг 50 фоизи ставкаси бўйича) бериш чора-тадбирларини кўриши лозим.

### **III. Пул ҳисоб-китобларини амалга оширишда тўлов терминалларида фойдаланиш тартиби**

7. Тўлов терминаллари ўрнатилган савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари банк пластик карточкаларидан фойдаланган ҳолда тўловларни қабул қилишлари шарт.

8. Савдо ва хизмат кўрсатиш объектларининг сотувчи-ҳодимлари тўлов терминалларида фойдаланиш тартибини билиши лозим. Савдо ва хизмат кўрсатиш объекти раҳбари сотувчи-ҳодимни тўлов терминалларида фойдаланиш тартиби билан таништириши шарт.

9. Савдо ва хизмат кўрсатиш объектларига хизмат кўрсатувчи тижорат банки тўлов терминалларида фойдаланиш юзасидан уларга тушунтириш беради ҳамда савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари билан тўлов терминалида фойдаланиш бўйича шартнома (битим) тузади.

10. Савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари раҳбарлари тўлов терминалларида узлуксиз ишлашни таъминлашлари шарт.

Тўлов терминали техник ёки дастурий носоз ҳолатга келиб қолганда, савдо ва хизмат кўрсатиш объекти раҳбари бу ҳақда бир кундан кечиктирмасдан давлат солиқ хизмати органига ва хизмат кўрсатувчи тижорат банкига ёзма равишда хабар бериши шарт.

Савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари раҳбарлари ўн кун муддат ичида тўлов терминалларида соз ҳолатга келтириш чораларини кўришлари лозим.

Хизмат кўрсатувчи тижорат банки савдо ва хизмат кўрсатиш объектларидан тўлов терминалларида асоссиз равишда олиб қўйишига йўл қўйилмайди.

**IV. Яқуний қоидалар**

11. Савдо ва хизмат кўрсатиш объектларининг сотувчи-ходимлари томонидан тўлов терминалларида фойдаланишни билмаслик сабаби билан банк пластик карточкалари орқали тўловларни қабул қилмаслик ҳолати савдо ва хизмат кўрсатиш қоидаларининг бузилиши деб ҳисобланади.

Савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари сотувчи-ходимлари (масъул шахслар) томонидан тўлов терминалининг носозлиги баҳона қилиниб, банк пластик карточкалари орқали тўловлар қабул қилинмаса, улар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгарликка тортиладилар.

12. Банк пластик карточкалари орқали тўловлар амалга оширилганда товарлар (ишлар, хизматлар) нархлари асоссиз равишда оширилишига йўл қўйилмади.

13. Мазкур Низомнинг 2-бандида келтирилган савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари томонидан тўлов терминаллари билан жиҳозлаш ҳамда улардан фойдаланиш талабларига риоя этилмаганлиги назорат-касса машиналарини ўрнатиш ҳамда фойдаланиш тартиби, савдо ва хизмат кўрсатиш қоидаларини бузишга тенглаштирилади, шунингдек улар зиммасига қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгарлик юкланади.

14. Савдо ва хизмат кўрсатиш объектларида банк пластик карточкалари орқали тўловларни қабул қилиш бўйича тўлов терминалларида мавжудлиги ва улардан мажбурий равишда фойдаланиш устидан назорат давлат солиқ хизмати органлари томонидан амалга оширилади.

15. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси билан келишилган.

**Савдо-саноат  
палатаси раиси**

**А. ШАЙХОВ**

*15 июнь 2009 йил*